

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a Faludi Wolf Theisz Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Faludi Zoltán ügyvéd) által képviselt **felperesnek** a dr. Becságh László jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen változásbejegyző végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perében a Veszprém Megyei Bíróság 2008. november 6.napján kelt 1.G.40.125/2008/7. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000,- (Tízezer) forint másodfokú perköltséget, viselje továbbá a fellebbezési eljárás során felmerült költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A cégnyilvántartásban a Cg....cégjegyzékszám alatt bejegyzett alperes alaptőkéje 528.000.000,- forint, mely 1600 darab, egyenként 330.000,- forint névértékű névre szóló, nyomdai úton előállított törzsrészcégből áll. Minősített többségű befolyással rendelkező részvényese 1520 darab részvénnel "A", míg 80 darab részvénnel "B" részvényes rendelkezik.

Az alperes 2008. április 22. napján megtartott közgyűlésén a levezető elnök megállapította, hogy mindkét részvényes a közgyűlésen megjelent; azzal, hogy a részvények 2002. november 15-én az "C" Nyrt.-nél letétbe helyezésre kerültek és ettől a naptól folyamatos zárolt letétben vannak. A közgyűlés határozott az alperes

alapszabálya módosításáról; így újabb fióktelepek kijelöléséről, a tevékenységi körök TEAOR... szerinti átkódolásáról, illetve a vezérigazgatói címmel rendelkező igazgatósági tag ("A") munkáltatói jogok gyakorlására feljogosításáról. A 2008. május 15. napján megtartott közgyűlésen a részvényesek szintén megjelentek és szintén megállapításra került a

részvények zárolt letétben léte. A közgyűlésen a társaság ismét módosította alapszabályát, igazgatósági- és felügyelő bizottsági tagokat- és könyvvizsgálót választott, valamint újraválasztott.

2003. október 30. napján a felperes - mint jogosult - valamint "A" - mint kötelezett között 5 éves időtartamra opciós szerződés jött létre, mellyel az alperes részvényese vételi jogot engedett az alperes részvényei 50 %-ára, 500.000.000,- forintos vételárat kikötve. A felperes a 2008. április 29. napján kelt írásbeli vételi nyilatkozatával vételi jogát gyakorolta az alperes 800 darab névre szóló törzsrészvényére, annak vételárát - 200.000.000,- forint követelése beszámításával - ügyvédi letétbe helyezte.

Az "C" Nyrt. a hitelszerződést biztosító zárolt letétben lévő alperesi részvényeket 2008. május 23-án felszabadította és a részvényeket az alperes vezérigazgatójának kiadta.

Az alperesi cég a 2008. április 22. és május 15. napján bekövetkezett változások cégnyilvántartásba bejegyzése iránt 2008. május 19. illetve június 13.napján terjesztett elő változásbejegyzési kérelmet.

A felperes - kérelmezőként - előterjesztett törvényességi felügyeleti kérelmében a kérelmezett Zrt. változásbejegyzési kérelme elutasítását indítványozta, kérte egyben rendkívül közgyűlés cégbíróság általi összehívását. Ez utóbbi kérelmét azzal indokolta, hogy 2008. május 15-én a társaság vezető tisztségviselői és felügyelő bizottsági tagjai megbízatása lejárt, míg 2008. május 16-án a könyvvizsgáló megbízatása. Érvelése szerint a 2008. április 22. napján megtartott közgyűlésen meghozott határozatok érvénytelenek, azok alapján a társaság cégjegyzékében semmilyen módosítás nem vezethető át. Az eljárás megindításához fűződő jogi érdekelttségét a 2003. október 30. napján kelt (részvény) opciós szerződésre, valamint a 2008. április 29-i vételi jog gyakorlására alapította.

A cégbíróság a 2008. május 19. és június 13. napján érkezett változásbejegyzési kérelmekről és a felperes azok elutasítására irányuló törvényességi felügyeleti kérelméről együttesen döntött; a 2008. augusztus 14. napján kelt és a Cégbírószékben 2008. szeptember 4. napján közzétett Cg.... és Cgt....sorszám alatti végzésével a kért változásokat a cégnyilvántartásba bejegyezte, míg a felperes törvényességi felügyeleti kérelmét elutasította. Ez utóbbi rendelkezését azzal indokolta, hogy a kérelmező felperes eljárás megindításához fűződő jogi érdekelttsége nem állapítható meg. Kifejtett álláspontja szerint felperes neve az alperesnek nem részvényese. Vételi joga gyakorlása után ugyan kérte a részvénykönyvbe bejegyzését, azt azonban a társaság elutasította, részvényesi minőségét nem ismerte el. Megvizsgálva az előterjesztett változásbejegyzési kérelmeket és mellékleteit, azokat a jogszabályoknak megfelelőnek tartotta.

A felperes 2008. szeptember 8. napján előterjesztett keresetében a cégbíróság említett változásbejegyző végzése hatályon kívül helyezését, az annak alapjául szolgáló alapszabály módosítás jogszabályba ütközése megállapítását és a cégbíróság érintett cégjegyzéki adatok törlésére utasítását kérte. Kereseti érvelése szerint a cégbíróság a változásbejegyző végzés indokolásában a Cg.289. számú hiánypótlásra felhívó végzéssel ellentétesen állapította meg,

hogyan az alperes részvényeseinek a közgyűléseken - a részvénykönyvbe bejegyzésen túl - a részvényesi minőségüket nem kellett igazolniuk. Kifejtett álláspontja szerint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 212.§.(1) bekezdéséből, 214. §-ából következően a részvényesi jogok gyakorlásának konjunktív feltétele, hogy a részvényes a részvényeknek fizikailag is birtokában legyen, egyben a közgyűlést megelőzően a részvénykönyvbe bejegyzésre kerüljön. Ezt a törvényi rendelkezést hagyta figyelmen kívül a cégbíróság, amikor megállapította, hogy a részvényesi minőség igazolására alkalmas az, hogy az alperes igazgatóságának tudomása van a részvények banki óvadéki letételéről. Figyelmen kívül maradt az is, hogy a hitelező bankkal, a "C" Nyrt.-vel megkötött óvadéki letéti szerződés szerint a részvényesi jogokat az alperes valamennyi közgyűlésén a bank volt jogosult gyakorolni. Ezért az alperes két részvényese a közgyűléseken törvénytelenül vett részt illetve szavazott, a meghozott határozatok pedig érvénytelenek.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta. Védekezése szerint a felperes a Ctv.78.§.(2) bekezdése alapján, mint a törvényességi felügyeleti eljárás kérelmezője rendelkezik keresetindítási jogosultsággal, így a perbíróságnak elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a felperes a Ctv.77.§.(1) bekezdése szerint rendelkezik-e eljárás indítási jogosultsággal, amelyet a kellően valószínűsített jogi érdeke alapozhat meg. Érvelése szerint a cégbíróság helytálló álláspontja szerint a felperesnek nem fűződött jogi érdekelttsége a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához. A jogi érdek fennállását ugyanis a bírói gyakorlat (BDT.2007/1525.) szerint csak az alapozza meg, ha az eljárás lefolytatásának eredményeként a kérelmező kötelezettségektől szabadul, vagy jogokat szerez illetve a döntés egyéb módon a jogviszonyaira kihat. A felperes a törvényességi felügyeleti eljárásban jogi érdekelttségét az opciós szerződésre és az opció gyakorlására alapította. Ugyanakkor a 2008. április 22. napján megtartott közgyűlés idején a felperes vételi jogával még nem élt; valamint a 2008. május 15-én megtartott közgyűlés időpontjában sem tartotta birtokában az alperes forgatmánnyal ellátott részvényeit és a részvénykönyvbe sem jegyezték be. A felperes jogviszonyait az alperesi részvények banki óvadéki letételben tartása sem alapozza meg, mivel a „2. számú letéti szerződés” szerint szerződésszegési esemény bekövetkeztéig az OTP a szavazati jogot kizárólag a részvényes utasításának megfelelően gyakorolhatta. Ezért a május 15-i közgyűlésen ugyanazok a tisztségviselők kerültek volna megválasztásra, ha azon a meghatalmazott OTP vett volna részt. A felperes keresete érdemben is alaptalan, mivel a Ptk.187.§. (2) bekezdése szerint a részvények letételbe helyezésével a részvényesek birtoklási joga nem szűnt meg.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította, egyben kötelezte a felperest az alperes perköltsége viselésére. Határozata indokolásában elsődlegesen megállapította, hogy a cégbíróság a Ctv.78.§. (2) bekezdése alapján együttesen döntött a változásbejegyzési kérelemről és a felperes törvényességi felügyeleti kérelméről. Az együttes eljárásban meghozott végzéssel szemben így a perindítás joga a törvény alapján a felperest megillette. Alkalmazandó ugyanakkor a perindításra ebben az esetben is a Ctv. 65.§.(1) bekezdésének az a szabálya, hogy a kérelemnek helyt adó változásbejegyző végzés ellen csak az indíthat pert, akire a végzés rendelkezést tartalmaz. Tekintve, hogy a változásbejegyző végzés a felperesre rendelkezést nem tartalmazott, a perben csak az volt vizsgálható, hogy a felperes cégtörvényességi kérelmét elutasító cégbírósági végzés alapos-

e. E tekintetben az elsőfokú bíróság - elfogadva az alperes védekezését - azt vizsgálta, hogy a felperes - törvényességi felügyeleti - eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltisége a Ctv.77.§.(1) bekezdés c./pontja alapján fennáll-e. Határozatában úgy értékelte, hogy a törvényességi eljárás eredménye a felperes élet- és jogviszonyaira nem hat ki. Az ellenkérelemnek megfelelően rámutatott, hogy a 2008. április 22. napján megtartott közgyűlésen a felperes a vételi jogával még nem élt, míg a május 15.-i közgyűléskor a Gt.202.§.(3) bekezdése szerint a részvénykönyvbe nem jegyezték be.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetének való helyt adás iránt. Fellebbezése szerint a felperes, valamint "A" között 2003. október 30. napján létrejött opciós szerződéssel a felperes jogot szerzett a részvények egyoldalú nyilatkozattal való megvásárlására. Ezt az opciós szerződést a kötelezett "A" (aki az alperes többségi részvényese és vezérigazgatója is) több tekintetben megszegte. Ennek tényét az elsőfokú bíróság a felperes jogi érdekének megítélésekor nem hagyhatta volna figyelmen kívül. A felperes a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására közvetlen érdekeltiséggel rendelkezik, mivel a részvényesi jogokat már a 2008. május havi közgyűlés előtt érvényes szerződéssel „magának vindikálta” és ezen jogát a peres bíróság előtt is érvényesítette. A felperes ugyanis pert indított a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság előtt az opciós szerződés megszegése és az opció kötelezettje, "A" által biztosított elővásárlási jog érvénytelensége megállapítása iránt. Megismételte és fenntartotta azon kereseti érvelését, hogy az alperes vitatott közgyűlésein a határozathozatalra jogszabálysértően került sor.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, hogy a felperest a változásbejegyző végzéssel szemben nem illette meg a keresetindítási jog a Ctv. 65.§.(1) bekezdése alapján, és azzal is, hogy a törvényességi felügyeleti eljárás megindítására a felperes nem rendelkezett jogi érdekeltiséggel. Fellebbezési eljárásbeli nyilatkozatát a már előadott jogi- és ténybeli érvekkel támasztotta alá.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényekből érdemben helytálló jogkövetkeztetésre jutva tartotta alaptalannak a felperes keresetét; viszont az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokaival részben nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság a Ctv.65.§.(1) bekezdése alapján - önmagában - helytállóan állapította meg, hogy a törvény a kérelemnek helyt adó bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti per megindítására az egyéb feltételek megléte esetén - az ügyészen kívül - csak azt jogosítja fel, akire a végzés rendelkezést tartalmaz, és őt is csak a rendelkezés őt érintő részére vonatkozóan. Helyesen utalt a bíróság arra a bírói gyakorlatra is, hogy az úgynevezett egyéb jogosultak perindítási joga szorosan értelmezett, és az ilyen

személyek ügylegitimációja csak akkor áll fenn, amennyiben a keresettel támadott végzés (és az abban kifogásolt cégjegyzéki rovat) a személyükre nézve kifejezetten (nevesítve) rendelkezést tartalmaz. (pl. Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.368/2004/4., Győri Ítéltábla Gf.IV.20.186/2008/5.szám)

Nem volt viszont kellőképpen figyelemmel az elsőfokú bíróság a Ctv.78.§.(2) bekezdésére, amely a perindítási jog tekintetében - a Ctv.65.§.(1) bekezdése általános szabálya alól - kivételt ad, amikor úgy rendelkezik, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemről illetve a törvényességi felügyeleti kérelemről történő együttes döntés (Ctv.78.§.(1) bekezdés) esetén - a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelemnek helyt adó és ezáltal a törvényességi felügyeleti kérelmet elutasító - végzés ellen a Ctv.65.§-ában meghatározott perindítási jog a (törvényességi felügyeleti) kérelmezőt is megilleti. A bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás alatt - a bejegyzési (változásbejegyzési) kérelem tárgyához kapcsolódó - törvényességi felügyeleti kérelem folytán indult ügynevezett párhuzamos eljárásban - érdemi határozat hozatala esetén - a valamely kérelemnek történő helyt adás, szükségképpen maga után vonja a másik kérelem elutasítását; amennyiben pedig ez az elutasított kérelem a törvényességi felügyeleti kérelem, akkor a cégtörvényességi kérelmező a bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perindítási joggal rendelkezik. A Ctv.78.§.(2) bekezdése szerinti párhuzamos eljárásban hozott együttes döntés esetén tehát a törvényességi felügyeleti kérelmezőt attól függetlenül illeti meg a perindítási jog - a számára kedvezőtlen - együttes végzéssel szemben; hogy a bejegyző (változásbejegyző) végzés tartalmaz-e rá nézve rendelkezést.

Ezért téves az az elsőfokú bírósági álláspont, hogy a felperest a Ctv.65.§.(1) bekezdése alapján nem illeti meg perindítási jog az együttes cégbírósi határozatból a változásbejegyző végzéssel szemben, csupán a törvényességi kérelmet elutasító rendelkezés ellen.

Ugyanakkor a felperes konkrét esetbeli perindítási joga megítélésénél figyelemmel kell arra lenni, hogy a bejegyzési (változásbejegyzési) eljárás alatt benyújtott cégtörvényességi kérelem együttes elbírálásának több előzetes feltétele van, és - a fentiek szerint - a cégtörvényességi kérelmezőt csak a kérelme tárgyában hozott érdemi határozat esetén illeti meg a Ctv.78.§.(2) bekezdés alapján a perindítási jog. Az együttes elbírálás és döntés feltétele így, hogy a törvényességi felügyeleti kérelemre a cégbíróság a Ctv.74.§.(3)-(4) bekezdése alapján hatáskörrel rendelkezzen (Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.451/2007/3.). Továbbá a törvényességi felügyeleti kérelemről hozandó érdemi döntés előfeltétele, hogy a kérelmező az eljárás megindításához fűződő jogosultságát (Ctv.77.§.(1) bekezdés) igazolja; amennyiben azt a 77.§.(1) bekezdés c./pontjára alapítja, az eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdekét valószínűsítse. További törvényi feltétele ezenkívül az együttes elbírálásnak, hogy a törvényességi kérelem a bejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódjon, azzal olyan összefüggést mutasson, hogy a törvényességi kérelem elbírálása nélkül a bejegyzési kérelem tárgyában se lehessen érdemi határozatot hozni. (Pl. Fővárosi Ítéltábla 13.Cgf.40.3065/2008/2.szám)

Jelen esetben a törvényességi felügyeleti kérelmet elbíráló cégbíróság helyesen állapította meg, hogy a kérelmező felperesnek a Ctv.77.§.(1) bekezdés c./pontja szerint nem fűződik jogi érdekeltsége a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához, annak eredménye - az alperes változásbejegyzési kérelme elutasítása - a kérelmező jogviszonyaira közvetlenül kihatással nem lehet, annak folytán jogosultságot sem szerez és kötelezettségtől sem mentesül.

Mint ahogy arra az ítélet tábla az ugyanezen felek között folyamatban volt ügyben, a Cgtf.IV.26.049/2008/2. sorszám alatti végzésében rámutatott; a felperes a vételi jog 2008. április 29.-i gyakorlásával rendelkező ügylet, forgatmány (Ptk.338/B.§.(3) bekezdés) hiányában az alperes névre szóló részvényei tulajdonjogát nem szerezte meg, tulajdonátszállás nélkül pedig részvényesi jogokat sem gyakorolhat. (BH.2007/268.) Az opciós szerződéssel és az opció gyakorlásával létrejött kötelmi jogügylet viszont nem teremt jogi érdekeltséget a részvénytársasággal szembeni törvényességi felügyeleti eljárás megindítására.

A kérelmezői jogi érdekeltség hiánya helytálló megállapítása mellett viszont a cégbíróság tévedett - az érdemi elbírálásra nem alkalmas - cégtörvényességi kérelem és a változásbejegyzési kérelmek együttes elbírálásánál. A kérelmező felperes eljárás megindításához fűződő jogi érdekeltsége hiányában a Ctv.78.§.(1) bekezdése szerinti párhuzamos eljárás sem lett volna lefolytatható és az együttes határozathozatalnak (78.§.(2) bekezdés) sem volt helye. Helyesen az érdekeltséggel nem rendelkező felperes kérelmét a Ctv.77.§ (3) bekezdése alapján el kellett volna utasítani, érdemi vizsgálat nélkül. Emiatt a felperest a Ctv.78.§.(2) bekezdése alapján (és nem más okból) nem illette meg a perindítási jog a cégbíróság változásbejegyző végzésével szemben.

Az elsőfokú bíróság álláspontjának elfogadása esetén a cégbíróság törvényességi határozatával szemben - a végzések ellen nyitva álló fellebbezések helyett - peres jogorvoslati fórum keletkezne.

A felperes fellebbezésében foglaltakra figyelemmel az ítélet tábla kiemeli, hogy az opciós szerződés megszegésének jogkövetkezményei a törvényességi felügyeleti eljárásban nem orvosolhatóak, annak vizsgálatára a cégbíróságnak nincs hatásköre. (Ctv.74.§.(3) bekezdés) Ezért is indított a felperes külön peres eljárást a megyei bíróság előtt az opciós szerződés kötelezettjével szemben.

Észlelte az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság csak részlegesen szerezte be a cégtörvényességi eljárás iratait. Ugyanakkor ez a hiányosság nem akadályozta a fellebbezés érdemi elbírálásához szükséges tényállás megállapítását.

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§. (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp.78.§. (1) bekezdés alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, valamint az alperes jogi

képviselétével felmerült másodfokú perköltséget. Ennek összegét az ítélet tábla a Pp.75.§. alapján 10.000,- forintban határozta meg.

Győr, 2009. szeptember 28. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: